

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 69/2026-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Libušou Dočkalovou, advokátkou, Lachova 32, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B3-7C/37/2018 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B3-7C/37/2018 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava IV **prikazuje**, aby v konaní sp. zn. B3-7C/37/2018 konal bez zbytočných prieťahov.
3. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **800 eur**, ktoré **je** mu Mestský súd Bratislava IV **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava IV **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **771,68 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 23. decembra 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v označenom konaní. Navrhuje, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať bez zbytočných prietahov a priznal mu finančné zadosťučinenie 8 500 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 69/2026-13 z 29. januára 2026 podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Sťažovateľ podal 14. júla 2017 pôvodne na Okresnom súde Bratislava V žalobu o určenie relatívnej neúčinnosti právneho úkonu. Spis bol vedený pod sp. zn. 24C/32/2017. V októbri 2017 podal sťažovateľ návrh na prerušenie konania, a to do doby právoplatného rozhodnutia o návrhu sťažovateľa uplatneného na bývalom Okresnom súde Bratislava I vedeného pod sp. zn. 12C/102/2012 (ďalej len „súvisiace konanie“). Z dôvodu námietky nepríslušnosti vznesenou žalovanými bol spis 31. októbra 2017 postúpený Okresnému súdu Pezinok, kde bol spis vedený pod sp. zn. 6C/63/2017.

4. Uznesením Krajského súdu v Bratislave z 31. januára 2018 bolo rozhodnuté, že na prejednanie sporu je miestne príslušný Okresný súd Bratislava III. Ten v konaní vedenom pod sp. zn. 7C/37/2018 zaslal žalovaným 19. marca 2019 repliku sťažovateľa. Žalovaný v 1. rade podal dupliku 8. apríla 2019.

5. Po zmene výkonu súdnictva od júna 2023 prešiel spis na mestský súd, ktorý 19. mája 2025 vyzval sťažovateľa na vyjadrenie, či trvá na podanej žalobe alebo ju v celom rozsahu berie späť. Sťažovateľ na výzvu nereagoval. Dňa 3. septembra 2025 mestský súd nariadil prvé pojednávanie na 27. november 2025. Pojednávanie bolo odročené na žiadosť sťažovateľa z dôvodu kolízie termínu iného pojednávania, na ktorom sa mal zúčastniť jeho právny zástupca. Ďalšie pojednávanie nariadené na 8. december 2025 nebolo otvorené, keďže sťažovateľ v daný deň požiadal o ospravedlnenie jeho neúčasti zo zdravotných dôvodov, pričom nesúhlasil s konaním pojednávania v jeho neprítomnosti. Mestský súd následne nariadil pojednávanie na 26. január 2026. Sťažovateľ 23. januára 2026 požiadal o odročenie pojednávania pre nedostatok času na prípravu jeho Centrom právnej pomoci novo určeného právneho zástupcu. Mestský súd v daný deň sťažovateľovi oznámil, že to nie je relevantný dôvod na odročenie pojednávania.

6. Pojednávania 26. januára 2026 sa sťažovateľ nezúčastnil, pričom súd rozhodol, že pojednávanie sa bude konať v neprítomnosti žalobcu. Po otvorení pojednávania súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa na vyjadrenie, či trvá na podanej žalobe. Z dôvodu, že právny zástupca nevedel uviesť

podstatné a rozhodujúce skutočnosti k veci, mestský súd pojednávane odročil na 12. február 2026 pre účely doplnenia skutkových tvrdení sťažovateľa v lehote do 10 dní. Sťažovateľ 30. januára 2026 požiadal o zrušenie termínu pojednávania a sudcovskej lehoty z dôvodu zániku plnomocenstva a podania žiadosti na Centrum právnej pomoci o určenie nového advokáta na zastupovanie v napadnutom konaní. Dňa 11. februára 2026 požiadal sťažovateľ o ospravedlnenie jeho neúčasti na pojednávaní z dôvodu, že ešte nebol právne zastúpený. Mestský súd jeho žiadosti nevyhovel.

7. Pojednávanie 12. februára 2026 mestský súd otvoril bez účasti sťažovateľa. Po výsluchu žalovaných vyhlásil dokazovanie za skončené a vyhlásil rozsudok, ktorým žalobu zamietol a sťažovateľovi uložil povinnosť náhrady trov konania žalovanému v celom rozsahu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľ namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v napadnutom konaní. V namietanom konaní po dobu trvajúcu viac ako 8 rokov súd prvej inštancie nevykonal žiadne pojednávanie ani dokazovanie. Dĺžku konania považuje za neprimerane dlhú. Postup súdu prvej inštancie nesmeroval k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa. Zbytočné prietahy boli spôsobené nečinnosťou súdu a tiež jeho nesústredenou a neefektívnou činnosťou. Podľa sťažovateľa duplika žalovaného v 1. rade (z 8. apríla 2019) bola sťažovateľovi doručená až 17. júla 2025, teda až po 6 rokoch. Mestský súd niekoľko rokov vôbec nerozhodol o návrhu sťažovateľa na prerušenie konania vedeného pod sp. zn. 24C/32/2017 do doby právoplatného rozhodnutia v súvisiacom konaní. Mestský súd tak nevyriešil otázku podstatnú pre postup v napadnutom konaní, čím u sťažovateľa pretrváva stav právnej neistoty. Sťažovateľ nemá reálnu možnosť ovplyvniť dĺžku napadnutého konania, čo u neho vyvoláva pocit bezmocnosti pri uplatňovaní práv.

III.

Vyjadrenie mestského súdu

9. V podaní doručenom ústavnému súdu 16. februára 2026 podpredseda mestského súdu popísal priebeh napadnutého konania. Uviedol, že po doručení dupliky žalovaného v 1. rade 8. apríla 2019 zostal súd prvej inštancie nečinný do apríla 2025, keď zisťoval stav súvisiaceho konania. Konštatoval aj nečinnosť od 15. marca 2018, keď bol spis postúpený na Okresný súd Bratislava III, do januára 2019. V ostatnom období konal súd prvej inštancie plynule a bez zbytočných prietahov. Objektívnymi okolnosťami, ktoré predĺžili spor, bolo postúpenie veci na Okresný súd Pezinok a konanie krajského súdu o určení miestnej príslušnosti. Rovnako aj pandemická situácia, ktorá ovplyvnila dĺžku konania v rokoch 2021 a 2022. Tiež implementácia súdnej mapy v roku 2023. Sťažovateľ v dôsledku svojho správania prispel k celkovej dĺžke konania z dôvodu, že podal žalobu na miestne nepríslušnom súde. Viackrát požiadal o odročenie termínu pojednávania a nesúhlasil, aby prebehlo pojednávanie bez jeho prítomnosti. Na žiadne z pojednávania sa sťažovateľ nedostavil. Napriek celkovej dĺžke súdneho konania považuje mestský súd sťažovateľom požadovanú výšku finančného zadosťučinenia za neprimeranú i s poukazom na skutočnosť, že žalobca sa v priebehu konania nedopytoval na stav konania, nenamietal dĺžku konania. Predsedu súdu žiadal o prešetrenie

stavu v napadnutom konaní až 23. decembra 2025, teda v čase, keď bol nariadený termín pojednávania a súd konal promptne a rýchlo, pričom žiadosť podal súbežne s ústavnou sťažnosťou.

10. Zákonný sudca vyjadrenie súdu doplnil s poukazom na skutočnosť, že žaloba je zjavne nedôvodná, pretože sťažovateľ odvodzuje svoje právo odporovať právnym úkonom od ním tvrdenej pohľadávke voči dlžníkovi, ktorým mala byť jeho bývalá právna zástupkyňa. Táto pohľadávka sa v priebehu konania ukázala byť neexistujúcou, fiktívnou, a teda nevymáhateľnou pohľadávkou, o ktorej bolo právoplatne rozhodnuté (8. februára 2019, pozn.) v súvisiacom konaní. Sťažovateľ tak nemá žiadnu vymáhateľnú pohľadávku a nie je splnený esenciálny predpoklad na to, aby mohol úspešne odporovať právnym úkonom dlžníka. Z tohto dôvodu bol sťažovateľ 19. mája 2025 vyzvaný na späťvzatie žaloby, na čo však nereagoval. Pri prejednaní ústavnej sťažnosti je potrebné brať zreteľ na skutočnosť, že k odročovaniu pojednávania dochádzalo vždy na strane sťažovateľa, ktorý celkom zjavne robil obštrukcie. Pojednávanie 8. decembra 2025 bolo odročené z dôvodu, že sťažovateľ bezprostredne pred pojednávaním požiadal o odročenie zo zdravotných dôvodov, čo dodatočne ani nijako neosvedčil. Rovnako z dôvodu, že mal záujem byť prítomný na pojednávaní. Na ďalšie dve nasledujúce pojednávania sa však nedostavil. Pojednávanie 26. januára 2026 bolo odročené z dôvodu na strane právnej zástupkyne, ktorá nevedela uviesť rozhodujúce skutkové okolnosti. Žiadala pojednávanie odročiť z dôvodu, že bezprostredne pred pojednávaním prevzala zastupovanie sťažovateľa a potrebuje sa s vecou a obsahom spisu oboznámiť. Pritom však mesiac pred tým spísala predmetnú ústavnú sťažnosť, v ktorej chronologicky opísala priebeh napadnutého konania. Javí sa to ako snaha o účelové a obštrukčné odročenie pojednávania, teda zo strany sťažovateľa sledovanie iného záujmu, ako záujmu prejsť a rozhodnúť vec. Pred posledným pojednávaním 12. februára 2026 sťažovateľ nerešpektoval výzvu súdu, nedoplnil žiadne skutkové tvrdenia, znovu žiadal o odročenie pojednávania, na ktoré sa nedostavil.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

11. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 302/2020, II. ÚS 123/2022) a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

12. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017, II. ÚS 118/2019). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

13. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V rámci prvého kritéria prihliada ústavný súd aj na predmet sporu (povahu prerokúvanej veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre s'ťažovateľov. Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

14. Pokiaľ ide o otázku právnej a faktickej zložitosti sporu, ústavný súd konštatuje, že konanie vo veci s'ťažovateľa nemožno hodnotiť ako skutkovo náročné. Ústavný súd nezistil ani právnu zložitost' posudzovanej veci s'ťažovateľa, keďže táto tvorí stálu súčasť agendy všeobecných súdov a je regulovaná zreteľnou právnou úpravou. Ústavný súd je toho názoru, že dĺžka posudzovaného konania nebola závislá od právnej alebo skutkovej zložitosti veci. Napokon ani mestský súd vo svojom vyjadrení nepoukázal na skutkovú alebo právnu zložitost' predmetnej veci.

15. Čo sa týka významu veci pre s'ťažovateľa, tento aspekt s'ťažovateľ v ústavnej s'ťažnosti nerozvinul. Možno však bez ďalšieho prisvedčiť, že predmet posudzovaného konania nie je časovo zvlášť prioritizovaný (napr. III. ÚS 688/2024). Pre vyhodnotenie tohto kritéria nemožno opomenúť skutočnosť, že s'ťažovateľ mal vedomosť o právoplatnom ukončení súvisiaceho konania, kde súd konštatoval neexistenciu vymáhateľnej pohľadávky (bod 10 tohto nálezu), na základe ktorej podanou žalobou odporuje právnemu úkonu.

16. Pri hodnotení ďalšieho kritéria, teda správania s'ťažovateľa v preskúvanom konaní, ústavný súd zistil, že s'ťažovateľ prispel svojím správaním k celkovej dĺžke napadnutého konania. V prvom rade podal žalobu na miestne nepríslušnom súde. Zo súdneho spisu je zrejmé, že v dvoch prípadoch mestský súd odročil pojednávanie na základe žiadosti s'ťažovateľa. Ďalším dvom jeho žiadosťami súd nevyhovel. S'ťažovateľ sa nezúčastnil ani jedného z pojednávaní. Námietka s'ťažovateľa v ústavnej s'ťažnosti, že mestský súd v napadnutom konaní nevykonal žiadne pojednávanie, sa tak javí ako účelová, v snahe zastierať skutočnosť, že s'ťažovateľ svojimi žiadosťami v podstate predlžoval napadnuté konanie. Ústavný súd poukazuje aj na výzvu mestského súdu z 19. mája 2025, či vzhľadom na právoplatne ukončenie súvisiaceho konania trvá na žalobe. S'ťažovateľ však na výzvu nereagoval ani v ďalšom neuviedol žiadne nové skutočnosti o existencii vymáhateľnej pohľadávky. Uvedený postup s'ťažovateľa tak podľa posúdenia ústavného súdu nie je možné hodnotiť inak ako obštrukčné konanie, a nie ako riadne uplatňovanie svojich práv v napadnutom konaní. Na uvedené správanie s'ťažovateľa nemohol ústavný súd neprihliadnuť pri úvahe o priznaní finančného zadosťučinenia.

17. Napokon ústavný súd hodnotil postup súdu prvej inštancie z hľadiska existencie zbytočných priet'ahov v priebehu napadnutého konania. V posudzovanej veci s'ťažovateľ v petite ústavnej s'ťažnosti napadol postup mestského súdu (pôvodne Okresného súdu Bratislava III) iba v konaní sp. zn. B3-7C/37/2018 (nie aj predchádzajúci postup vedený inými súdmi), preto ústavný súd mohol potenciálne porušenie jeho základného práva na prerokovanie bez zbytočných priet'ahov posudzovať iba vo vzťahu k tomuto súdu. V napadnutom konaní identifikoval ústavný súd dve obdobia nečinnosti, prvé od 15. marca 2018 do januára 2019. Súd prvej inštancie bol kontinuálne nečinný aj od apríla 2019 (doručenie dupliky žalovaného) do apríla 2025, teda šesť rokov. Následne už postupoval mestský súd priebežne, bez priet'ahov.

18. Po komplexnom posúdení všetkých okolností daného prípadu z hľadiska skutkovej a právnej náročnosti veci, správania sťažovateľa, postupu mestského súdu poznamenaného nečinnosťou ústavný súd dospel k záveru, že v postupe mestského súdu došlo k zbytočným priet'ahom v napadnutom konaní, a preto rozhodol, že bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj zodpovedajúce právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

19. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Keďže napadnuté konanie dosiaľ nie je právoplatne skončené a zo strany mestského súdu bude potrebné minimálne doručiť rozsudok stranám sporu a rozhodnúť o výške náhrady trov konania, ústavný súd prikázal, aby mestský súd v napadnutom konaní konal bez zbytočných priet'ahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

V.

Primerané finančné zadosťučinenie

20. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiadal o priznanie finančného zadosťučinenia 8 500 eur, čo odôvodnil všeobecne neprimeranou dĺžkou napadnutého konania, právnou neistotou a pocitom bezmocnosti.

21. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04, I. ÚS 257/08, IV. ÚS 302/2020).

22. Pri rozhodovaní o finančnom zadosťučinení ústavný súd prihliadal na celkovú dĺžku napadnutého konania, konštatovanú nečinnosť mestského súdu, predmet konania, správanie sťažovateľa a skutočnosť, že medzičasom došlo k vyhláseniu rozsudku mestského súdu vo veci samej. Zohľadnil tiež, že sťažovateľ neurgoval rozhodnutie vo veci, nepožadoval informácie o stave konania, sťažnosť na priet'ahy podal predsedovi mestského súdu až v decembri 2025, keď súd plynulo konal a nariad'oval pojednávania, čo nesvedčí v prospech záveru o intenzívnom pociťovaní právnej neistoty sťažovateľom. Okolnosti veci preto opodstatňujú podľa názoru ústavného súdu priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie 800 eur (bod 3 výroku tohto nálezu). Vo zvyšnej časti požadovaného finančného zadosťučinenia ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

23. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľa odôvodňuje, aby mu mestský súd podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde nahradil trovy konania, ktoré mu vznikli zastúpením advokátom. Preto ústavný súd rozhodol o povinnosti mestského súdu nahradiť sťažovateľovi v určenej lehote trovy konania na účet jeho právneho zástupcu (bod 4 výroku tohto nálezu).

24. Trovy konania pozostávajú z odmeny a ďalších náhrad advokáta (ktorý nie je platiteľom dane z pridanej hodnoty, pozn.) v celkovej výške 771,68 eur, ktoré boli určené podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (odmena podľa § 11 ods. 3 vyhlášky za dva úkony právnej služby po 371 eur/úkon, a to prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti; náhrada podľa § 16 ods. 3 vyhlášky 2 x 14,84 eur).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. apríla 2026

Robert Šorl
predseda senátu